

UNIVERSITAT D'ANDORRA

Bàtxelor en ciències de l'educació (dual i multilingüe)

Seminari Educació Patrimoni cultural d'Andorra

Finalitat

La finalitat del Seminari és que els estudiants adquireixin els coneixements del patrimoni cultural d'Andorra i la seva didàctica necessaris per elaborar un projecte educatiu o una proposta educativa que doni resposta a un problema social real de l'escola o l'aula on l'estudiant estigui desenvolupant l'estada relacionat amb la cultura de la democràcia.

El seminari té el propòsit de dotar els estudiants dels instruments formatius que els permetin atansar-se i entendre les claus interpretatives del patrimoni cultural en general, i més en concret del patrimoni cultural d'Andorra, tot afavorint un major coneixement, sensibilitat i participació.

Els futurs mestres han de adquirir les eines per potenciar l'interès i la valoració del patrimoni, el seu coneixement, la responsabilitat social i el respecte per la recuperació, documentació i difusió del patrimoni cultural.

El projecte o proposta educativa:

- ha d'aplicar els fonaments d'AICLE en la llengua de la seva menció.
- ha d'estar fonamentat en experiències educatives reals d'innovació pedagògiques i curriculars.
- ha de tenir en compte el contingut curricular de l'àmbit de les ciències socials.
- ha d'incloure als alumnes amb trastorn de l'espectre autista, als alumnes d'altres capacitats i als alumnes amb trastorn per dèficit d'atenció.

Dades importants

Nombre de sessions	18 sessions (darrera sessió Examen final)
Durada	Des del 11 de setembre 2023, fins al 22 gener 2024
Data de l'examen i/o activitat	15 gener 2024
Data examen final	22 gener 2024
Professor/a del Seminari	Cristina Yáñez
Llengua de docència	Català
Correu del professor/a	cyanez@uda.ad
Mòdul associat	Mòdul 5. Ensenyança i aprenentatge de les ciències socials en una cultura de la democràcia
Resultat(s) d'aprenentatge associat(s)	BCE-T002-02. Millora de forma sistemàtica el treball personal tenint en compte els criteris

UNIVERSITAT D'ANDORRA

	de qualitat del seu àmbit d'estudi.
--	-------------------------------------

Descripció del Seminari

Els continguts del Seminari són:

BLOC 1. EL PATRIMONI CULTURAL: BASES TEÒRIQUES

- 1.1. Evolució del concepte de patrimoni històric
- 1.2. Les categories del patrimoni cultural
- 1.3. Els valors del patrimoni
- 1.4. La interpretació del patrimoni

BLOC 2. EL PATRIMONI CULTURAL ANDORRA: BREU HISTÒRIA I PRINCIPALS RECURSOS PATRIMONIALS

- 2.1. Conèixer el passat a través de l'arqueologia
- 2.2. Els espais per la presentació del patrimoni
- 2.3. El patrimoni a Andorra
- 2.4. La mesura del temps i l'espai

Metodologia

El Seminari està format per sessions en les quals s'explicaran els conceptes a través d'exemples i de lectures. S'analitzarà la metodologia de recerca a través de l'observació, l'experimentació l'estudi i l'anàlisi i es combinarà amb els llenguatges de la pedagogia moderna, representats en diferents tipus de suports creatius com jocs patrimonials o animacions,...etc.

Les sessions combinaran el mètode per recepció amb el mètode de descobriment induït, a través de textos, gràfics, mapes i altres fonts d'informació. Se seguirà una metodologia d'anàlisi de materials curriculars, de situacions d'aula, d'elaboració, gestió i anàlisi d'activitats d'aprenentatge.

Assistència

L'assistència regular i puntual és un component necessari per a l'èxit a la universitat i és vital quan s'accedeix a la professió docent. Per tant, es controlarà de prop l'assistència. Moltes activitats es desenvoluparan a classe i són per tant part essencial dels continguts que caldrà per aprovar l'examen.

UNIVERSITAT D'ANDORRA

Avaluació i qualificació

Resultat d'Aprenentatge

BCE-T002-02. Millora de forma sistemàtica el treball personal tenint en compte els criteris de qualitat del seu àmbit d'estudi.

Indicadors d'avaluació

El seminari s'avaluarà a través de les següents activitats.

Nota	Indicador	Evidències d'aprenentatge	Ponderació
1	Potencia la valorització del patrimoni com una eina eficaç pel coneixement històric en l'ensenyament formal o informal. Coneix i analitzar diferents maneres de presentar i difondre el patrimoni. Elaborar noves propostes de tallers per a la seva divulgació.	Resolució repte M5 Aplicació del patrimoni en situacions d'aprenentatge	25%
2	Apropa el patrimoni a les aules. Inserir els recursos didàctics per ensenyar i aprendre el patrimoni dins els itineraris de Ciències Socials i Medi.	Activitat <i>Google Earth Pro™</i>	25%
3	Coneix la història d'Andorra a través del seu patrimoni. Sap identificar les manifestacions artístiques més rellevants del patrimoni d'Andorra. Desenvolupa una consciència del passat i un interès per la cultura i la sensibilitat envers el patrimoni.	Examen	50%

Evidències d'aprenentatge (criteris d'avaluació del seminari)

En acabar el seminari ha de demostrar que:

- Desenvolupa una consciència del passat i un interès per la cultura i la sensibilitat envers el patrimoni i ampliar els coneixements conceptuals i procedimentals de la història i del patrimoni en general
- Coneix la història d'Andorra a través del seu patrimoni. Identificar les manifestacions artístiques més rellevants del patrimoni d'Andorra.
- Potencia la valorització del patrimoni com una eina eficaç pel coneixement històric en l'ensenyament formal o informal.

UNIVERSITAT D'ANDORRA

- Apropa el patrimoni a les aules. Inserir els recursos didàctics per ensenyar i aprendre el patrimoni dins els itineraris de Ciències Socials i Medi.
- Coneix i analitzar diferents maneres de presentar i difondre el patrimoni. Elaborar noves propostes de tallers per a la seva divulgació.

Els estudiants que no hagin superat l'avaluació continuada de tots els Seminaris, podran recuperar-lo a la setmana de recuperacions, i defensar la resolució del Repte durant la setmana d'Exàmens finals del semestre.

Tot i que la participació a classe no tindrà un valor específic de punts, serà un factor subjectiu en la qualificació. Per tant, pot suposar el punt d'inflexió a la nota final del seminari. Com a resultat, pot ser possible que una nota just per sobre d'una línia de tall tingui la nota més baixa o que una nota just per sota d'una línia de tall tingui la nota més alta després de considerar la participació a classe.

Material

Apunts

Els apunts s'estructuren en dos grans blocs:

BLOC 1. EL PATRIMONI CULTURAL: BASES TEÒRIQUES

1. Evolució del concepte de patrimoni històric
2. Les categories del patrimoni cultural
3. Els valors del patrimoni
4. La interpretació del patrimoni

BLOC 2. EL PATRIMONI CULTURAL ANDORRA: BREU HISTÒRIA I PRINCIPALS RECURSOS PATRIMONIALS

1. Conèixer el passat a través de l'arqueologia (lectura: De les primeres societats caçadores recol·lectores a la implantació del món visigòtic)
2. Els espais per la presentació del patrimoni
3. La mesura del temps
4. La mesura de l'espai

UNIVERSITAT D'ANDORRA

Lectures obligatòries

Bloc 2 Tema 1

- De les primeres societats caçadores recol·lectores a la implantació del món visigòtic. del 1.200 aC al 600DC

Bloc 2 Temes 3 i 4

- La comprensió del temps i de l'espai (Piaget)

Bibliografia bàsica:

- CALAF MASACHS, R. y FONTAL, O., *Comunicación educativa del Patrimonio: referente, modelos y ejemplos*. Trea. Gijón. 2004.
- CALAF MASACHS, R., *Arte para todos. Miradas para enseñar y aprender el patrimonio*. Trea. Gijón. 2003.
- FALK, J. H.; DIERKING, L. D. (2000), *Learning form museums. Visitor experiences and the making of meaning*. New York: Altamira Press.
- FONTAL, O., *La Educación Patrimonial: teoría y práctica para el aula, el museo e Internet*. Trea. Gijón. 2003.
- GARCÍA BLANCO, A. (1988), *Didáctica del museo. El descubrimiento de los objetos*. Madrid: Ediciones de la Torre.
- GARDNER, H. (1995), *Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica*. Barcelona: Paidós.
- HERNÁNDEZ, F.X., CASTELLS,E. y COSTA,L., "Del Aula al Museo. Guía Didáctica del Patrimonio". Cuadernos de Pedagogía. Praxis. Madrid. 2000.
- HERNÁNDEZ, F.X.; PIBERNAT, L.; SANTACANA, J. "Fundamentación epistemológica de una didáctica del patrimonio". IBER. Didáctica de las Ciencias Sociales Geografía e Historia. Graó Educación nº 17 (pp. 27-40). Barcelona (1998)
- HERNÀNDEZ HERNÀNDEZ, F. (1998), *El museo como espacio de comunicación*. Gijón: Ediciones Trea.
- HERNÁNDEZ, F.X. "Museología, museografía y didáctica de las Ciencias Sociales" en El museo. Un espacio para el aprendizaje (pp.79-90). Universidad de Huelva Publicaciones (1999)
- MORALES, J. (1998), *Guía Práctica para la interpretación del patrimonio. El arte de acercar el legado natural y cultural al público visitante*. Sevilla: Junta de Andalucía.
- MUNILLA, G.; CARRERAS, C. (2004). *Patrimonio digital: Un nuevo medio al servicio de las Instituciones Culturales*. . Barcelona: Editorial UOC .
- MUNILLA, G. (2004). " Taller: las exposiciones virtuales como medio de atracción de público presencial, cultural y educativo ". *Arte y Cultura para nuevos público en la era digital*. Valencia:

UNIVERSITAT D'ANDORRA

- MUNILLA, G. (2004). " Nuevas tecnologías para nuevas formas de entender los museos ". *Seminario-Cler. Área de desarrollo local-Diputación de Badajoz: Red transfronteriza de museos y espacios expositivos municipales*. Badajoz:
- MUNILLA, G.; CARRERAS, C.; SOLANILLA, L. (2003). " Museos on-line: nuevas prácticas en el mundo de la cultura ". *P H. Boletín del Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico*. Núm. 46. ISSN: 1136-1867.
- MUNILLA, G.; SOLANILLA, L.; GARCIA, D. (2003). " TIC i Patrimoni: Seguiment, Avaluació i Estudi de públic. Museu virtual & museu presencial (Òliba, 1999-2001)".
- MUNILLA, G.; SOLANILLA, L.; SUBÍAS, C. (2003). " TIC, Museos y Patrimonio: una experiencia de investigación y algunas reflexiones entorno a la educación no formal en los itinerarios curriculares escolares ".
- SANTACANA, J.; HERNÁNDEZ, F.X. *La enseñanza de la arqueología y la prehistoria*. Editorial Milenio. Lleida (1999).
- SANTACANA MESTRE, J. y SERRAT ANTOLÍ, N., *Museografía Didáctica*. Ariel. Barcelona. 2005.
- SERRAT, N. (2005), "¿El museo como laboratorio? Una radiografía en los inicios del siglo XXI". *IBER*, 43, 67-84.
- SERRAT, N. (2006), "Inter-actividad: el museo como espacio para la participación", *Aula de Innovación Educativa*, 148, 7-16.
- SOLANILLA, L. (2005). " Els usos de les TIC als museus de Catalunya. Un breu estat de la qüestió ". A: *Jornada tècnica Web i museus. Museu Marítim de Barcelona*. BARCELONA, 10 novembre.
- VV.AA. *Programas didácticos Ibercaja para escolares*. Ibercaja Obra Social y Cultural. Zaragoza. 2000.
- VV.AA. *El museo. Un espacio didáctico y social*. Mira editores. Huesca. 2001.

Bibliografia complementària:

- AUTORS DIVERSOS (1999): *Catàleg de l'exposició Andorra arqueològica*, Ed. Govern d'Andorra, Andorra, 79 p.
- AUTORS DIVERSOS (1999): *Catàleg de l'exposició Gràfics. 6.000 anys de llenguatge marginal*, Ed. Govern d'Andorra, Andorra, 80 p.
- GUILLAMET, J. (2009) Coord.). *Andorra. Nova aproximació a la història d'Andorra*, Institut d'Estudis andorrans, Ed. Altaïr Andorra
- LLOVERA, X., LLUELLES, M. J., MARTÍN, A., MARTZLUFF, M i ROVIRA, J. (1993): *Atles històric d'Andorra. Introducció general a la prehistòria (12000-1000 aC)*, Ed. Govern d'Andorra, Andorra, 75 p.
- LLOVERA, X. i RICO, C. (1990): "Consideracions sobre la romanització del Pirineu", dins *La romanització al Pirineu*, VIII Col·loqui internacional d'arqueologia de Puigcerdà, Institut d'Estudis Ceretans, Puigcerdà, p. 43-52.
- LLOVERA, X. (1993): "Els primers pobladors de les valls d'Andorra", dins *Empúries*, núm. 48-50, vol. II, Barcelona, p. 40-49.

UNIVERSITAT D'ANDORRA

- RICO, C. (1997): *Pyrénées romaines. Essai sur un pays de frontière (IIIe siècle av. J.-C. - IVe siècle ap. J.-C)*, Bibliothèque de la Casa de Velázquez, núm. 14, Madrid, 1997, 418 p.
- VELA, S. (Coord.) (2005): *Història d'Andorra, de la prehistòria a l'edat contemporània*, Edicions 62, Barcelona.
- VIADER, R. (2003): *L'Andorre du IX au XIV siècle. Montagne, féodalité et communautés*, Ed. Presses Universitaires du Mirail, Tolosa de Llenguadoc, 2003, 440 p.
- YÁÑEZ, C., MALGOSA, A., BURJACHS, F.C., DÍAZ, N., GARCÍA, C., ISIDRO A., JUAN, J., MATAMALA, J. C. (2002): "El món funerari al final del v mil·lenni a Andorra: la tomba de Segudet (Ordino)", dins *Cypsela*, núm. 14, p. 175- 194.
- YÁÑEZ, C. (2005): "El neolític", dins VELA, S. (Coord.) (2005): *Història d'Andorra, de la prehistòria a l'edat contemporània*, Edicions 62, Barcelona, p. 51-76.
- YÁÑEZ, C. (2009), "Els andosins abans dels andosins", dins *Societat Andorrana de Ciències*, número monogràfic dedicat als 2.225 anys des dels andosins, (en premsa)